

Socialstyrelsens uppdrag rörande barn- och ungdomspsykiatri

8 februari 2024

Pågående uppdrag med anknytning till BUP

Analyser & kartläggningar

- Personalförsörjning BUP
- Utvärdering NR neuropsykiatri & NR beroende/missbruk
- Kartläggning vård och stöd för kvinnor & flickor med missbruk/beroende
- Utvärdering av 'En väg in'
- Kartläggning av psykiatriska akutmottagningar
- Faktablad sömnmedel till barn och unga

Kunskapsstyrning HSV

- Nationell strategi
- BUP HDV/tvångsvård
- Nationellt hälsovårdsprogram barn/unga
- Nationella riktlinjer adhd/autism & ätstörningar
- Inventering av behov av kunskapsstöd

Kunskapsstyrning STJ

- Stärkt stöd till barn som anhöriga
- Integrerad vårdform BUP/SiS
- Stärka förutsättningar för utbildning och vård för placerade barn
- Stödja implementering av riktlinjer
- Stöd till flickor och kvinnor med missbruk/beroende

Fokus på några uppdrag

- Nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention – Charlotte Nymberg Thunell
- BUP heldygnsvårdsuppdraget/tvångsvård – Charlotte Nymberg Thunell
- Nationella riktlinjer adhd/autism – Martina Barnevik Olsson
- Patientsäkerhet/markörbaserad journalgranskning – Anne Lybeck & Urban Nylén
- Personalförsörjning BUP – Åsa Olsson

Nationell strategi psykisk hälsa och suicidprevention

Charlotte Nymberg Thunell

Nationell strategi

26 myndigheters gemensamma arbete.

Leds av Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen.

Vision

Ett samhälle som främjar en god och jämlik psykisk hälsa i hela befolkningen, och där ingen ska behöva hamna i en situation där den enda utvägen upplevs vara suicid

Övergripande mål

- En förbättrad psykisk hälsa i hela befolkningen
- Färre liv förlorade i suicid
- Minskad ojämlikhet i psykisk hälsa
- Minskade negativa konsekvenser på grund av psykiatriska tillstånd

Delmål

- Psykisk hälsa ses som en resurs för individen och samhället
- Ökade investeringar i barn och unga för en god psykisk hälsa genom hela livet
- Ett inkluderande och hållbart arbetsliv som främjar psykisk hälsa
- Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare
- Vård och omsorg som möter individens behov
- Stärkt suicidpreventivt arbete
- Stärkt kunskapsutveckling inom området psykisk hälsa och suicidprevention

Vad innebär strategin för verksamheterna

- Fokus på preventiva insatser och på att minska inflödet till specialistpsykiatri, vill involvera andra aktörer i att vara en del av lösningen.
- Verksamhetsföreträdare behöver vara involverade för att ta fram handlingsplaner som är relevanta för verksamheterna.
- Kommer överenskommelser och medel knutna till dessa för att stödja verksamheterna.

Barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård, inkl tvångsvård

Charlotte Nymberg Thunell

IVO:s rapport och tvångsvårdsstatistik

- IVO:s rapport om brister i den barn- och ungdomspsykiatriska tvångsvården
  - Vilket stöd erbjuder Socialstyrelsen?
  - Finns andra behov av stödmaterial?
- Förbättra kvaliteten på tvångsvårdsstatistik

Brister i psykiatrisk tvångsvård av barn

- Inte lagstöd för utförda tvångsåtgärder
- Viktigt med systematiskt kvalitetsarbete
- Bristande barnrättsperspektiv
- Lagstadgade skyldigheter till uppföljningssamtal erbjuds inte/dokumenteras inte

Stödmaterial från Socialstyrelsen

- Digital utbildning i Lagen om psykiatrisk tvångsvård för barn och unga
- Broschyrer för barns rättigheter när de vårdas med stöd av LPT
- Digital Patientsäkerhetsutbildning
- Handbok och utbildning i markörbaserad journalgranskning
- Manual för uppföljande samtal efter tvångsåtgärd

Viktigt med pålitlig tvångsvårdsstatistik

- Inskränkning av mänskliga rättigheter
- Verksamhetsutveckling och forskning
- Nationellt beslutsfattande

Tvångsåtgärder BUP 2022

Antal fastspänningar och avskiljningar för minderåriga år 2022 (källa: patientregistret).

XU007 - Fastspänning av minderårig patient upp till och med 1 timme

XU008 - Fastspänning av minderårig patient i mer än 1 timme men mindre än 4 timmar

XU017 - Avskiljande av minderårig patient upp till och med 2 timmar

XU018 - Avskiljande av minderårig patient i mer än 2 och högst 8 timmar

Region	Tvångsåtgärder			
	XU007	XU008	XU017	XU018
Blekinge	*	0	0	0
Dalarna	*	*	0	0
Gotland	0	0	0	0
Gävleborg	*	0	0	0
Halland	0	0	*	*
Jämtland	0	0	0	0
Jönköping	6	*	5	0
Kalmar	*	*	0	0
Kronoberg	0	0	0	0
Norrbottn	59	7	6	7
Skåne	16	*	12	0
Stockholm	120	19	60	7
Södermanland	16	*	0	0
Uppsala	10	0	11	0
Värmland	0	0	*	*
Västerbotten	0	0	0	0
Västernorrland	79	*	*	0
Västmanland	170	21	23	*
Västra Götaland	74	16	25	0
Örebro	28	*	*	0
Östergötland	25	*	0	0

Insatser för att höja kvaliteten för tvångsvårdsuppgifter

2023

- Kontroller av data specifikt för tvångsvården och återkoppling av resultat till kontaktpersonerna i regioner
- Förberedelse inför ny inrapportering av tvångsvårdsuppgifter till patientregistret
- Ökad dialog med uppgiftslämnare

2024

- Täckningsgradsjämförelse
- Kvalitetsindikatorer
- Dialogforum för uppgiftslämnare
- Följa upp nya föreskrifter

Nationella riktlinjer för vård och stöd vid adhd/autism

Martina Barnevik Olsson

Vad har hänt sedan oktober 2022?

- Ca 450 synpunkter
  - Professionsföreningar, myndigheter, regioner, kommuner, privatpersoner
  - Många inspel kring samsjuklighet
  - Mer fokus på spannet
  - Autism-fokus efterfrågas
- Åtgärdsplan
  - Nya eller justerade rekommendationer
  - Justera texter

Planerad uppdatering – riktlinjerna släpps 19 mars

- Nya rekommendationer som vi planerar ha med
  - Kommunikativt stöd vid autism
  - Kognitivt stöd vid autism och adhd
  - Sensorisk integration vid autism och adhd
  - Positivt beteendestöd vid autism och utmanande beteende
  - Övergång från HVB och SiS
- Vid översyner
  - Bevakar särskilt s.k. FoU-rekommendationer
- Implementeringsstöd kommer – våren 2024

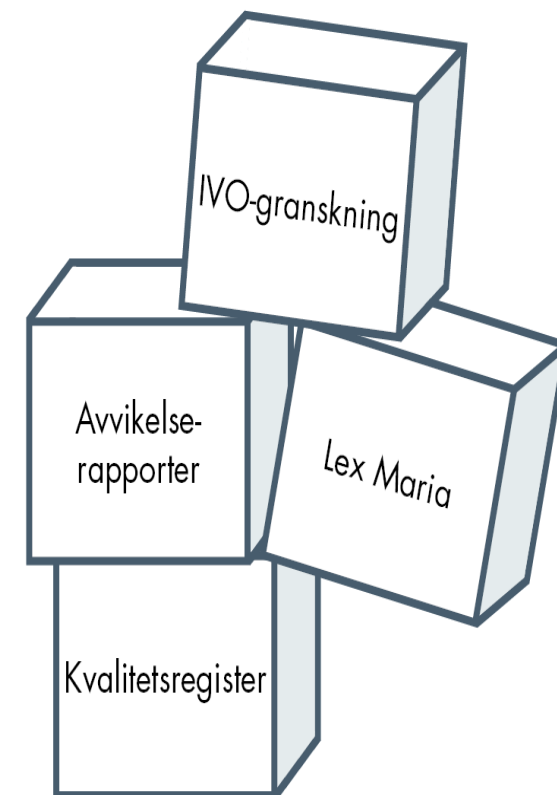
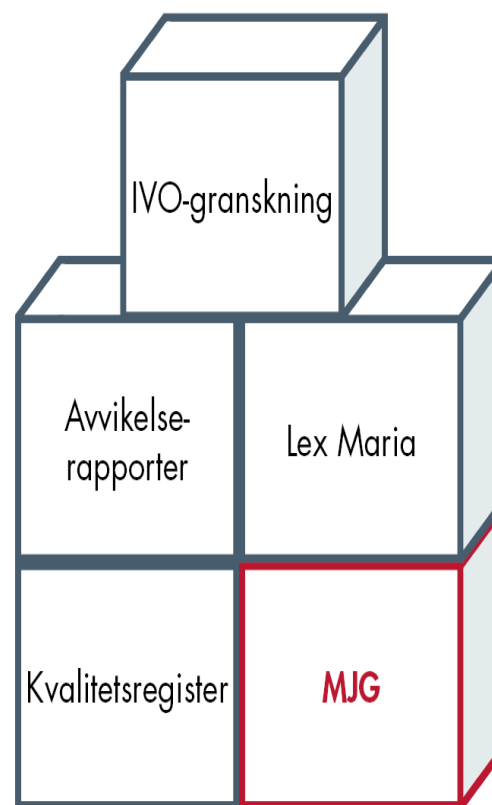
Patientsäkerhet

Anne Lybeck och Urban Nylén

Markörbaserad journalgranskning (MJG)

Varför metoden MJG?

- Enda sättet att systematiskt identifiera vårdskador
- Underlag för prioritering bland riskförebyggande åtgärder

MJG inom BUP - status

- Metodhandboken publicerades september 2021
- 8 utbildningsomgångar + 2 pågår
- 2 halvdagar digitalt
- Personal från två tredjedelar av alla regioner har deltagit i utbildningen

Enkät hösten 2023

Syfte

- Att samla in synpunkter på utbildningen
- Att få en övergripande bild av hur det går med införandet av metoden
- **Att höra vilka behov ni har av stöd i ert MJG BUP- och patientsäkerhetsarbete**

Vilka svarade på enkäten?

Utskickad till

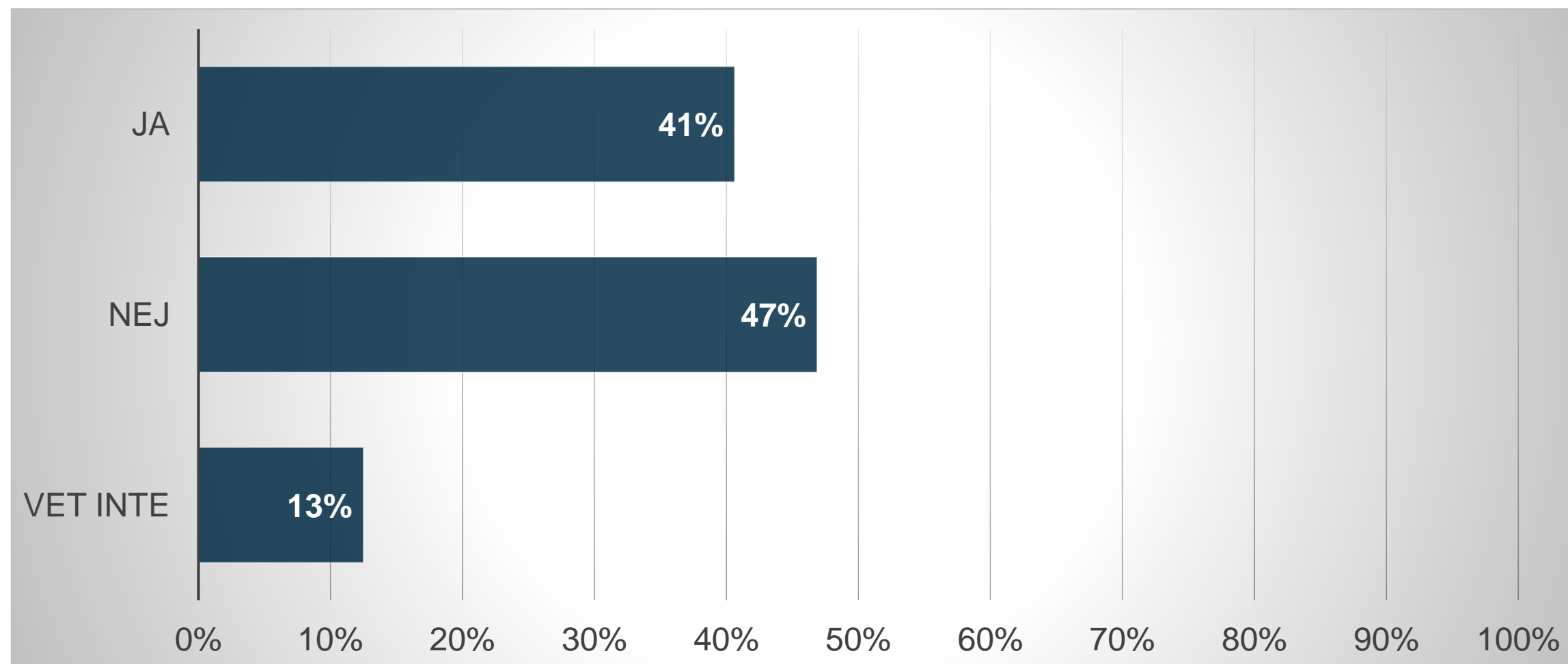
- verksamhetschef / nyckelperson inom patientsäkerhetsarbetet inom BUP
- deltagare i utbildning i MJG BUP eller i utvecklingen av metoden

33 svar

- 10 Verksamhetschefer
- 5 Avdelningschef, enhetschef eller motsvarande
- 5 Patientsäkerhets- eller kvalitetssamordnare
- 4 Chefläkare, chefsöverläkare eller medicinskt ledningsansvarig läkare
- 9 Annan roll

Använder ni MJG BUP i er verksamhet?

(n=32)

**De som använder MJG BUP
svarade ...**

Hur länge har ni använt MJG BUP i er verksamhet?

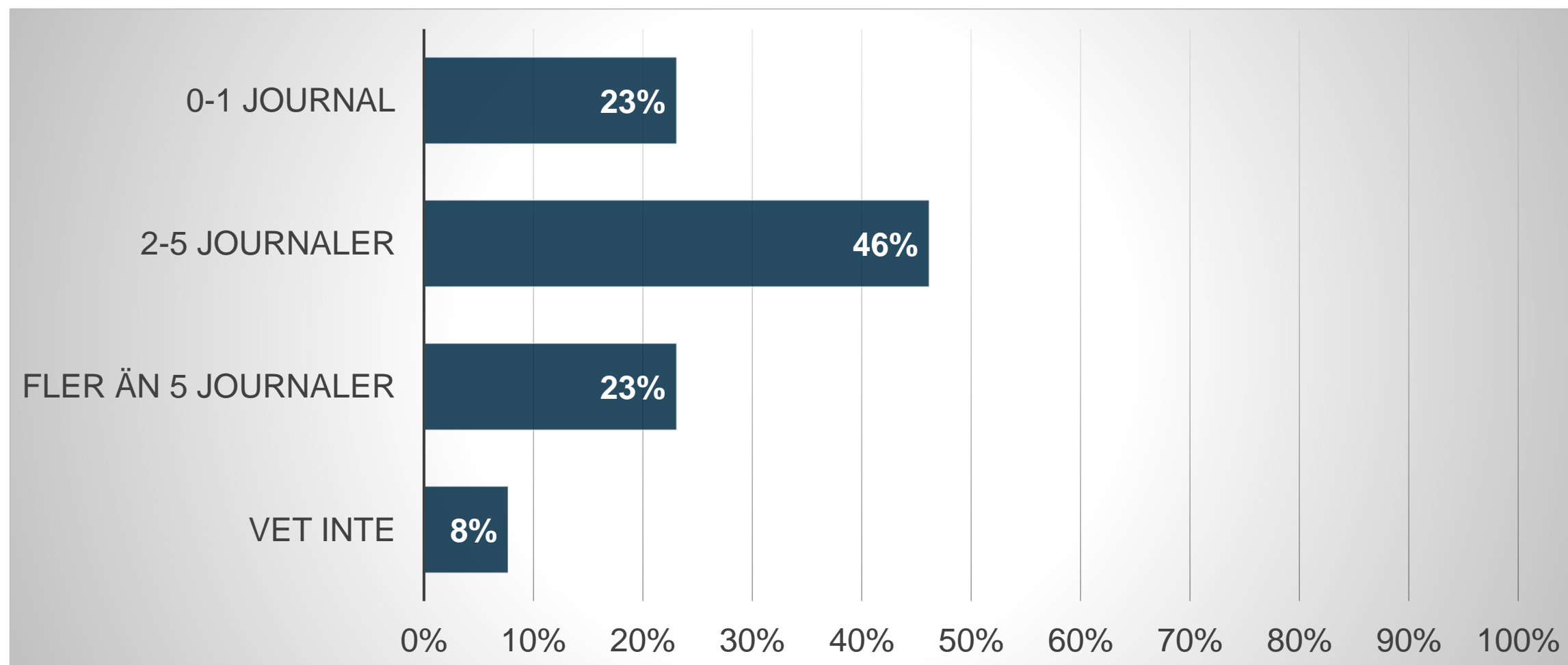

	Antal	Procent
1 månad eller kortare tid	1	8%
Mer än en månad upp till 5 månader	1	8%
Mer än 5 månader upp till 10 månader	4	31%
Längre tid än 10 månader	7	54%
Vet inte	0	0%
Total	13	100%

Hur många journaler granskar ni i snitt per månad med markörbaserad journalgranskning i er verksamhet? (n=13)

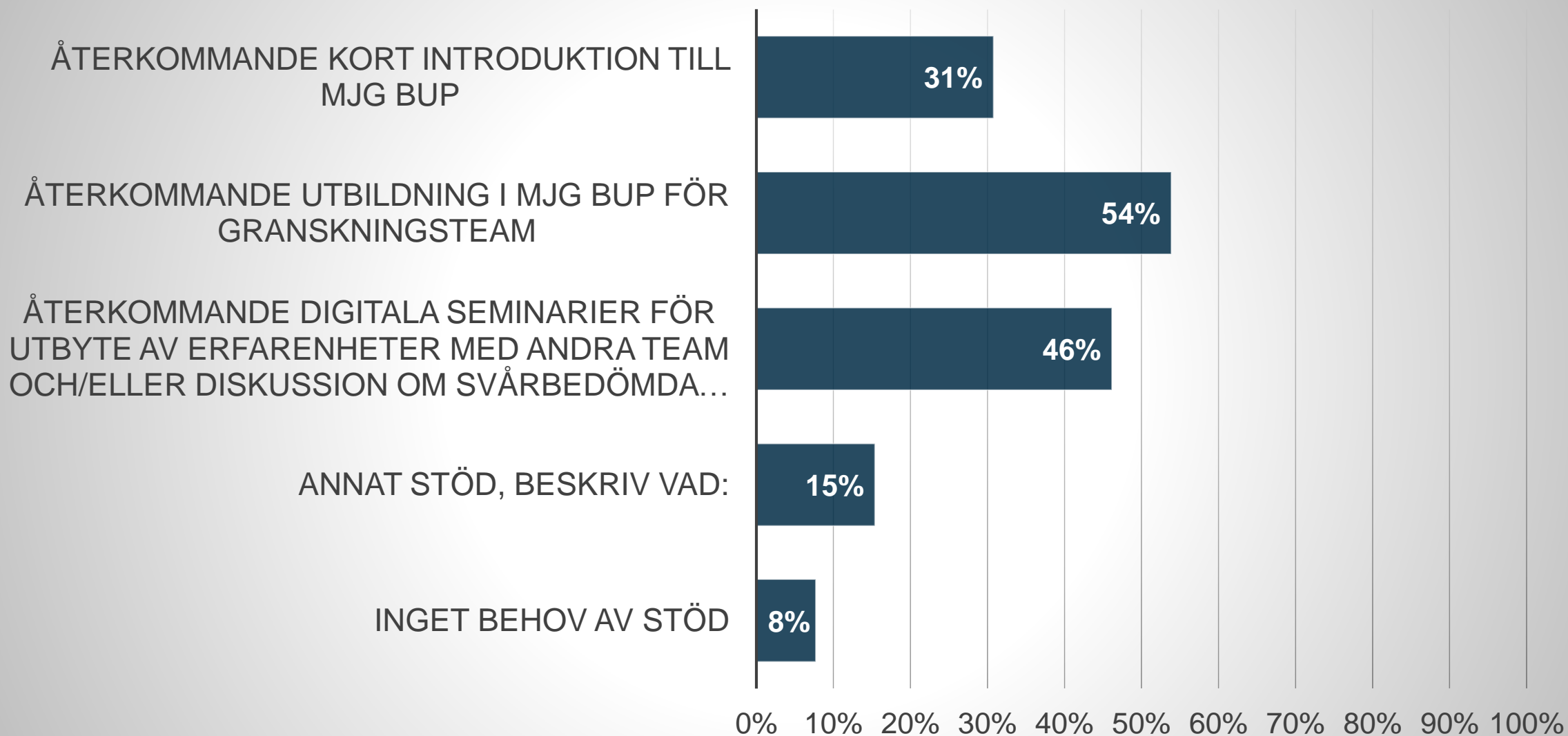

Av de som använder MJG BUP svarade

(n=13)

- 54% sammanställt och analyserat resultaten
- 54% beslutat om åtgärd/er baserat på resultaten från journalgranskningen

Behov av stöd för att använda MJG BUP i er verksamhet? (n=13)

**De som inte använder MJG
BUP svarade ...**

Behov av stöd för att kunna använda MJG BUP? (n=15)

ÅTERKOMMANDE KORT INTRODUKTION TILL MJG BUP

47%

ÅTERKOMMANDE UTBILDNING I MJG BUP FÖR GRANSKNINGSTEAM

73%

ÅTERKOMMANDE DIGITALA SEMINARIER FÖR UTBYTE AV ERFARENHETER MED ANDRA TEAM OCH/ELLER DISKUSSION OM SVÅRBEDÖMDA...

53%

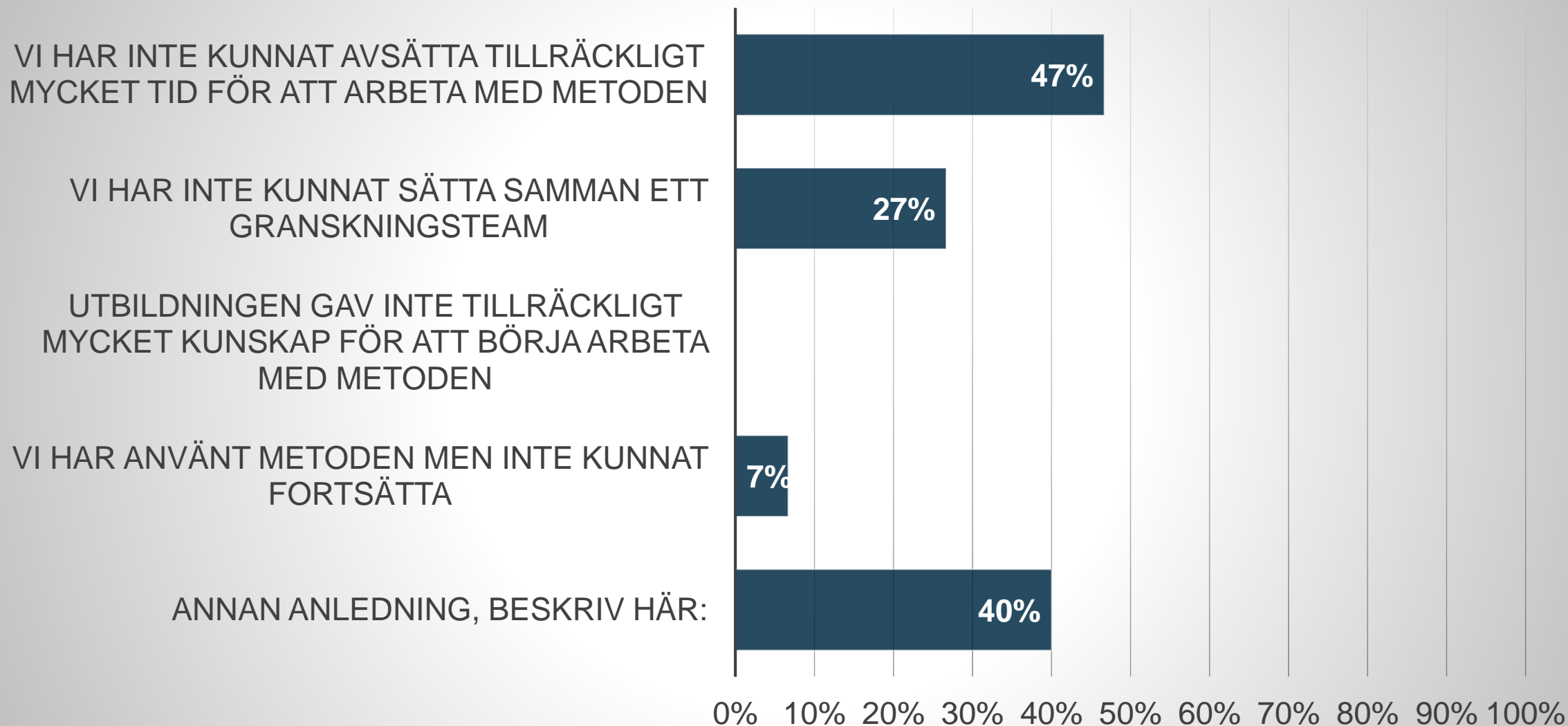
ANNAT STÖD, BESKRIV VAD:

13%

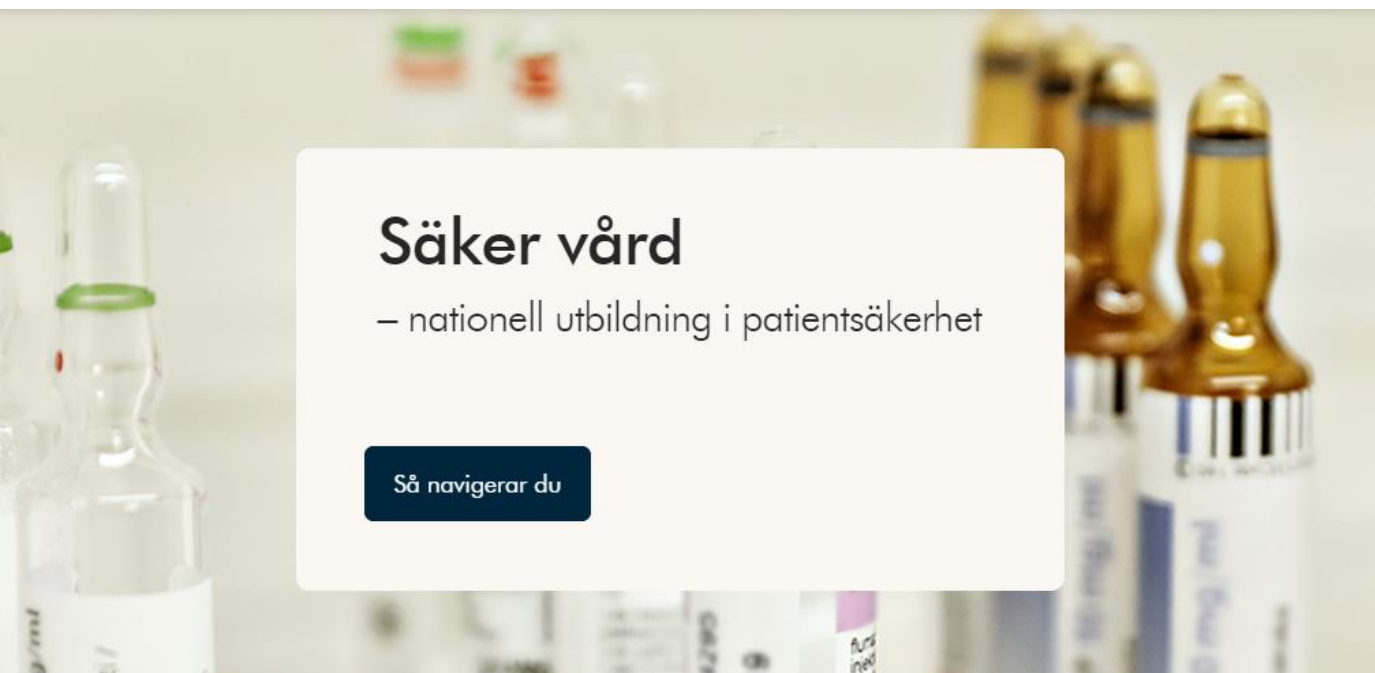
INGET BEHOV AV STÖD

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Varför använder ni inte MJG i er verksamhet? (n=15)

Nationell e-utbildning i patientsäkerhet

- Vänder sig till chefer och medarbetare i alla delar av hälso- och sjukvården
- Totalt ca 130 minuter lång
- 7 delar tex.
  - Riskområden och vårdskador
  - Systematiskt patientsäkerhetsarbete
  - Ledarskap och god säkerhetskultur

Adress: utbildning.socialstyrelsen.se

Logga in

Sök på "patientsäkerhet"

Utbildningen heter: "Säker vård – nationell utbildning i patientsäkerhet"

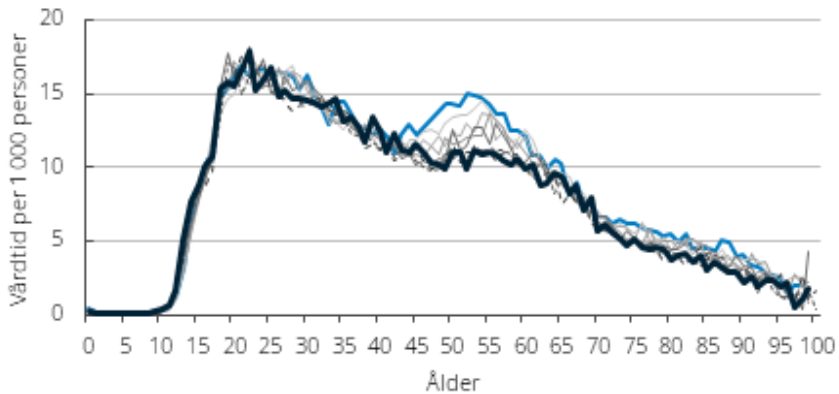
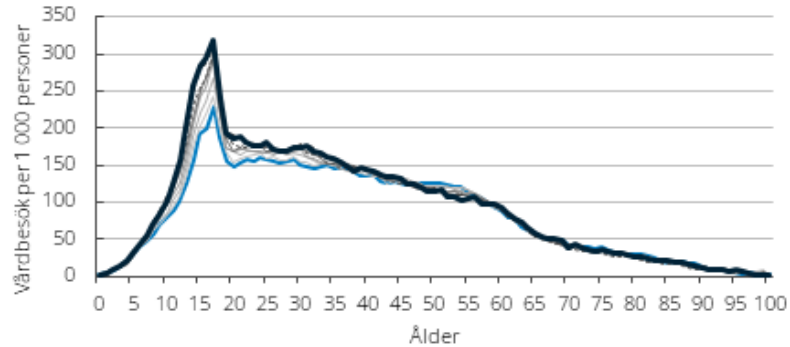
Personalförsörjning barn- och ungdomspsykiatri

Åsa Olsson

Information: Socialstyrelsens arbete med stöd till personalförsörjning

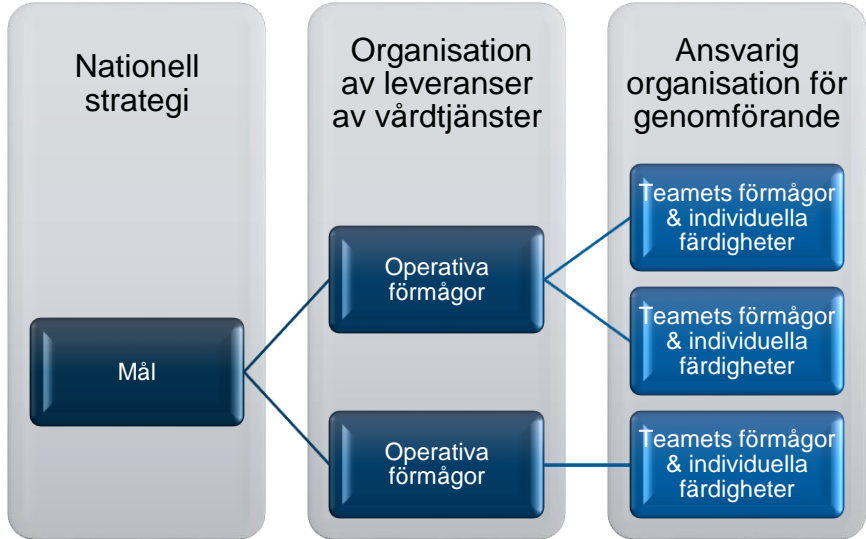
Totalkonsumtion av psykiatrisk vård 2015-2022

— 2015 — 2016 — 2017 — 2018
— 2019 - - - - 2020 - - - - 2021 — 2022

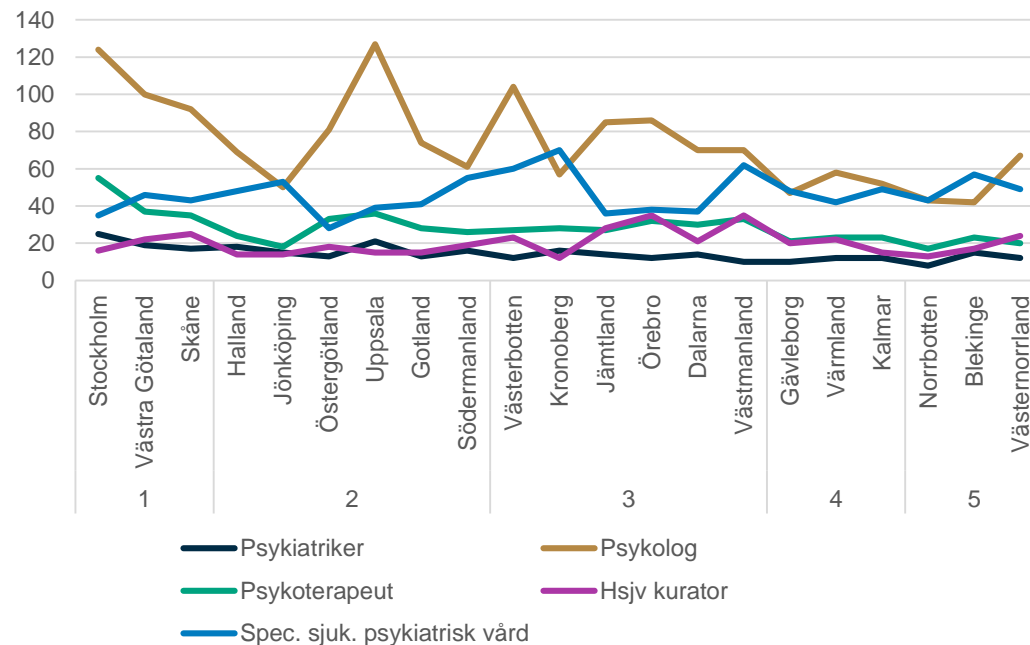
Utvecklingen av vårdkonsumtion visar att antalet vårdbesök ökar samtidigt som vårdtiden blir kortare: Vad får denna utveckling för konsekvenser för personalförsörjning?

Samarbete med WHO för att utveckla ett ramverk med fokus på att förnya och förvalta hälso- och sjukvårdens arbetskraft för störst patientnytta

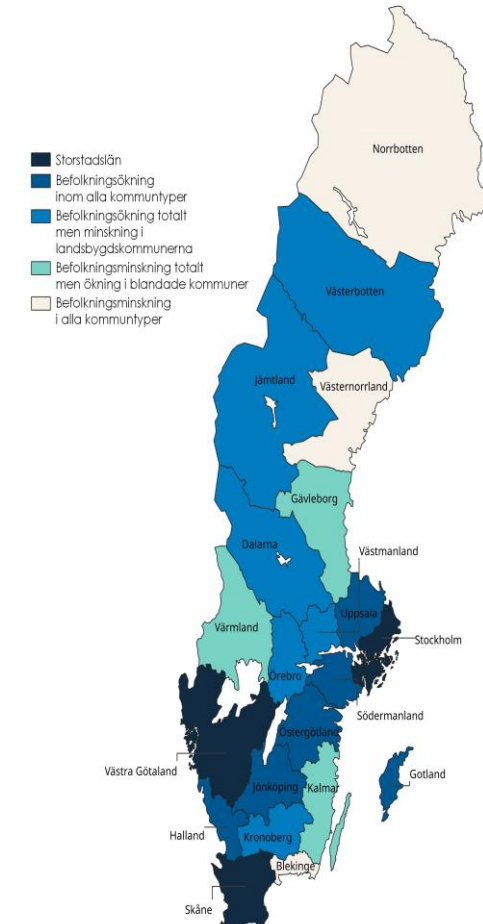

Geografisk fördelning av nuvarande personalresurser

Antal sysselsatta per 100 000 invånare, september 2021

Prognos över befolkningsutveckling 2042

Reflektioner från er

- Behov av stöd?
  - Utifrån IVO:s tillsyn
  - Rörande tvångsvårdsstatistik
  - Rörande patientsäkerhetsarbetet
  - Rörande personalförsörjning

Hör gärna av er

Charlotte Nymberg Thunell
charlotte.nymberg@socialstyrelsen.se

Tack!